YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO
10 päivänä kesäkuuta 1997 *

Asiassa C-392/95,

Euroopan parlamentti, asiamiehinään oikeudellisen yksikön jaostopäällikkö Johann Schoo ja saman yksikön johtava hallintovirkamies José-Luis Rufas Quintana, prosessiosoite Luxemburgissa Euroopan parlamentin pääsihteeristö, Kirchberg,

kantajana,

vastaan

Euroopan unionin neuvosto, asiamiehinään oikeudellisen yksikön johtaja Jean-Paul Jacqué ja oikeudellisen yksikön virkamies Michael Bishop, prosessiosoite Luxemburgissa c/o Euroopan investointipankin lakiasiainosaston pääjohtaja Bruno Eynard, 100 boulevard Konrad Adenauer,

vastaajana,

jota tukee

Ranskan tasavalta, asiamiehinään ulkoasiainministeriön oikeudellisen osaston apulaisosastopäällikkö Catherine de Salins ja saman osaston tehtävään määrätty

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

virkamies Anne de Bourgoing, prosessiosoite Luxemburgissa Ranskan suurlähetystö, 9 boulevard du Prince Henri,

väliintulijana,

jossa kantaja vaatii yhteisöjen tuomioistuinta kumoamaan kolmansista maista, joiden kansalaisilla on oltava viisumi ylittäessään jäsenvaltioiden ulkorajat, 25 päivänä syyskuuta 1995 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 2317/95 (EYVL L 234, s. 1),

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN,

toimien kokoonpanossa: presidentti G. C. Rodríguez Iglesias, jaostojen puheenjohtajat G. F. Mancini ja J. L. Murray sekä tuomarit P. J. G. Kapteyn (esittelevä tuomari), C. Gulmann, D. A. O. Edward, J.-P. Puissochet, G. Hirsch, P. Jann, M. Wathelet ja R. Schintgen,

julkisasiamies: N. Fennelly,
kirjaaja: johtava hallintovirkamies D. Louterman-Hubeau,

ottaen huomioon esittelevän tuomarin kertomuksen,

kuultuaan asianosaisten 4.2.1997 pidetyssä istunnossa esittämät suulliset huomautukset,

kuultuaan julkisasiamiehen 20.3.1997 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Euroopan parlamentti on yhteisöjen tuomioistuimeen 15.12.1995 jättämällään kanteella vaatinut ETY:n perustamissopimuksen 173 artiklan nojalla yhteisöjen tuomioistuinta kumoamaan kolmansista maista, joiden kansalaisilla on oltava viisumi ylittäessään jäsenvaltioiden ulkorajat, 25 päivänä syyskuuta 1995 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 2317/95 (EYVL L 234, s. 1, jäljempänä asetus).

2 Asetus on annettu EY:n perustamissopimuksen 100 c artiklan nojalla ja perustuu komission neuvostolle 10.12.1993 antamaan asetusehdotukseen, jossa määriteltiin ne kolmannet maat, joiden kansalaisilla on oltava viisumi ylittäessään jäsenvaltioiden ulkorajat (EYVL 1994, C 11, s. 15).

3 Tämän ehdotuksen sanamuoto on seuraava:

"Euroopan unionin neuvosto, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 100 c artiklan,

ottaa huomioon komission ehdotuksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin ehdotuksen,

sekä katsoo, että perustamissopimuksen 100 c artiklan mukaan neuvosto vahvistaa ne kolmannet maat, joiden kansalaisilla on oltava viisumi ylittäessään jäsenvaltioiden ulkorajat; tämän artiklan paikka perustamissopimuksessa osoittaa, että artikla on olennainen osa sisämarkkinoita koskevia määräyksiä,

perustamissopimuksen 3 b artiklan mukaan yhteisön toiminnassa ei saada ylittää sitä, mikä on tarpeen perustamissopimuksen tavoitteiden saavuttamiseksi; se, että jäsenvaltiot tunnustavat toistensa myöntämät viisumit, on tarpeen, jotta 100 c artiklalla olisi täysi oikeusvaikutus; tämä on olennainen lisätoimenpide 7 a artiklassa vahvistetun tavoitteen saavuttamiseksi henkilöiden vapaan liikkuvuuden osalta,

kolmannet maat on luokiteltava niiden poliittisen ja taloudellisen aseman mukaisesti ja ottaen huomioon niiden suhteet yhteisöön ja jäsenvaltioihin sekä jäsenvaltioissa saavutettu yhdenmukaistamisen taso,

100 c artiklalla pyritään yhdenmukaistamaan jäsenvaltioiden alan säännökset ja käytännöt; jäsenvaltioiden säännösten ja käytäntöjen erot on hyväksyttävä rajoitetun siirtymäkauden ajan edellyttäen, että ne eivät johda perustamissopimuksen 7 a artiklan vastaisiin tarkastuksiin; on syytä säätää, että tämä siirtymäkausi päättyy 30.6.1996 ja että neuvoston on päätettävä ennen tätä päivää, vaaditaanko kaikilta kolmansien valtioiden kansalaisilta viisumi vai vapautetaanko heidät tästä vaatimuksesta,

jotta turvataan avoimuus ja tiedon välittyminen kansalaisille, jäsenvaltioiden on tiedotettava muille jäsenvaltioille ja komissiolle niistä toimenpiteistä, joita ne ovat tämän poikkeuksellisen siirtymäkausijärjestelmän perusteella toteuttaneet; samoista syistä nämä tiedot on myös julkaistava *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä,*

tämän asetuksen 1 artiklan 3 kohdassa tarkoitetut tiedot on julkaistava ennen 1 artiklan 1 ja 2 kohdan sekä 2 artiklan voimaantuloa; tämän vuoksi nämä säännökset on pantava täytäntöön vasta kuukauden kuluttua asetuksen voimaantulon jälkeen,

on antanut tämän asetuksen

1 artikla

1. Tämän asetuksen liitteenä olevassa yhteisessä luettelossa mainittujen kolmansien maiden kansalaisilla on oltava viisumi ylittäessään jäsenvaltioiden ulkorajat.

2. Jäsenvaltiot voivat päättää 30.6.1996 asti, koskeeko viisumipakko niiden kolmansien maiden kansalaisia, joita ei mainita liitteessä. Neuvosto päättää ennen tätä päivää 100 c artiklassa määrätyn menettelyn mukaisesti joko kunkin tällaisen maan lisäämisestä luetteloon tai sen kansalaisten vapauttamisesta viisumipakosta.

3. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava kymmenen työpäivän kuluessa tämän asetuksen voimaantulosta muille jäsenvaltioille ja komissiolle niistä toimenpiteistä, jotka ne

ovat toteuttaneet 2 kohdan nojalla. Myös niistä toimenpiteistä, jotka on toteutettu myöhemmin 2 kohdan nojalla, on ilmoitettava viiden työpäivän kuluessa. Komissio julkaisee nämä tiedot *Euroopan yhteisöjen virallisen lehden* C-sarjassa.

2 artikla

Jäsenvaltio ei voi vaatia viisumia henkilöltä, joka aikoo ylittää sen ulkorajat ja jolla on toisen jäsenvaltion myöntämä viisumi silloin, kun tämä viisumi on voimassa koko yhteisössä.

3 artikla — —

4 artikla — —".

4 Neuvosto pyysi 11.1.1994 päivätyllä kirjeellään Euroopan parlamentin kantaa komission ehdotukseen. Parlamentti ehdotti lainsäädäntöpäätöslauselmassaan, johon sisältyi sen lausunto ja joka annettiin 21.4.1994 (EYVL C 128, s. 350), 14:ää muutosta ja vaati, että sitä kuullaan uudelleen, jos neuvosto aikoo tehdä olennaisia muutoksia komission ehdotukseen.

5 Muutosehdotuksessa nro 3 parlamentti vaati, että negatiiviseen luetteloon merkityt maat olisi määriteltävä selkein, objektiivisin ja julkisin arviointiperustein ja että

jäsenvaltiot eivät voisi vaatia viisumia sellaisten maiden kansalaisilta, jotka on jätetty luettelon ulkopuolelle objektiivisten syiden perusteella. Parlamentin muutosehdotuksiin nro 5 ja 15 sisältyi ehdotetussa asetuksessa tarkoitettujen eri viisumilajien määritelmät. Muutosehdotuksessa nro 7 parlamentti halusi lyhentää jäsenvaltioille myönnettyä määräaikaa, jonka kuluessa ne voivat päättää, vaativatko ne viisumia niiden kolmansien maiden kansalaisilta, joita ei mainita liitteessä olevassa luettelossa, ja vaati, että sitä kuullaan joka kerta, kun luetteloa saatetaan ajan tasalle. Muutosehdotuksessa nro 8 parlamentti vahvisti jäsenvaltioita koskevaa kieltoa vaatia viisumia henkilöltä, jolla on yhdenmukainen viisumi tai toisen jäsenvaltion myöntämä lupa ja joka pyytää saada oleskella jäsenvaltiossa lyhyen ajan. Muutosehdotuksissa nro 9 ja 10 parlamentti ehdotti viisumien myöntämisedellytysten täsmentämistä ja oikeussuojakeinoista säätämistä sen varalta, että viisumia ei myönnetä.

6 Neuvosto antoi 25.9.1995 asetuksen, jonka sanamuoto on seuraava:

"Euroopan unionin neuvosto, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 100 c artiklan,

ottaa huomioon komission ehdotuksen — —

ottaa huomioon parlamentin ehdotuksen — —

sekä katsoo, että perustamissopimuksen 100 c artiklan mukaan neuvosto vahvistaa ne kolmannet maat, joiden kansalaisilla on oltava viisumi ylittäessään jäsenvaltioiden ulkorajat,

tämän asetuksen liitteenä olevan yhteisen luettelon vahvistaminen on merkittävä vaihe viisumipolitiikan yhdenmukaistamisessa; perustamissopimuksen 7 a artiklan toisessa kohdassa määrätään erityisesti, että sisämarkkinat kattavat alueen, jolla ei ole sisäisiä rajoja jo jolla henkilöiden vapaa liikkuvuus taataan perustamissopimuksen määräysten mukaisesti; muut viisumipolitiikan yhdenmukaistamiseen tähtäävät osat, erityisesti myöntämisedellytykset, vahvistetaan Euroopan unionista tehdyn sopimuksen VI osaston mukaisesti,

mainittua yhteistä luetteloa vahvistettaessa on otettava ensisijaisesti huomioon turvallisuuteen ja laittomaan maahanmuuttoon liittyvät vaarat; myös jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden välisillä kansainvälisillä suhteilla on merkitystä,

olisi vahvistettava Euroopan unionista tehdyn sopimuksen VI osaston mukaisesti ne periaatteet, joiden mukaan jokin jäsenvaltio ei voi vaatia viisumia henkilöltä, joka haluaa ylittää sen ulkorajat, jos tällä henkilöllä on toisen jäsenvaltion myöntämä viisumi, joka on viisumien myöntämiseen sovellettavien yhdenmukaistettujen vaatimusten mukainen ja voimassa koko yhteisössä, tai jos tällä henkilöllä on jäsenvaltion myöntämä asianmukainen asiakirja,

— —

uusien yhteisöjen lisäämisessä tähän luetteloon on otettava huomioon tällaisten lisäysten diplomaattiset seuraukset ja Euroopan unionin tässä asiassa hyväksymät suuntaviivat; joka tapauksessa kolmannen maan sisällyttäminen mainittuun yhteiseen luetteloon ei rajoita mitenkään sen kansainvälistä asemaa,

on vahvistettava vaiheittain ne kolmannet maat, joiden kansalaisilla on oltava viisumi ylittäessään jäsenvaltioiden ulkorajat; jäsenvaltiot pyrkivät jatkuvasti yhdenmukaistamaan viisumipolitiikkansa niiden kolmansien maiden osalta, jotka eivät sisälly mainittuun yhteiseen luetteloon; nämä määräykset eivät saa vaikuttaa henkilöiden vapaaseen liikkuvuuteen, josta määrätään sopimuksen 7 a artiklassa; viiden vuoden määräajan kuluttua komissio laatii kertomuksen yhdenmukaistamisen vaiheesta,

jotta turvataan järjestelmän avoimuus ja tiedon välittyminen henkilöille, joita asia koskee, jäsenvaltioiden olisi tiedotettava muille jäsenvaltioille ja komissiolle niistä toimenpiteistä, joita ne ovat tämän asetuksen osalta toteuttaneet; samoista syistä nämä tiedot on myös julkaistava *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*, ja

asetuksen 2 artiklan 4 kohdassa ja 4 artiklan 2 kohdassa tarkoitetut tiedot on julkaistava ennen muiden tämän asetuksen säännösten voimaantuloa; tämän vuoksi 2 artiklan 4 kohta ja 4 artiklan 2 kohta on pantava täytäntöön ennen tämän asetuksen muita säännöksiä,

on antanut tämän asetuksen:

1 artikla

1. Tämän asetuksen liitteenä olevassa yhteisessä luettelossa mainittujen kolmansien maiden kansalaisilla on oltava viisumi ylittäessään jäsenvaltioiden ulkorajat.

2. Liitteenä olevassa yhteisessä luettelossa mainituista valtioista itsenäistyneiden valtioiden kansalaisiin sovelletaan 1 kohdan säännöksiä, kunnes neuvosto perustamissopimuksen 100 c artiklassa määrätyn menettelyn mukaisesti päättää toisin.

2 artikla

1. Jäsenvaltiot päättävät, koskeeko viisumipakko niiden kolmansien maiden kansalaisia, joita ei mainita liitteessä.

2. Jäsenvaltiot päättävät, koskeeko viisumipakko kansalaisuutta vailla olevia henkilöitä ja pakolaisen aseman saaneita henkilöitä.

3. Jäsenvaltiot päättävät, koskeeko viisumipakko sellaisia henkilöitä, joiden passin tai matkustusasiakirjan on myöntänyt sellainen yhteisö tai alueellinen viranomainen, jota kaikki jäsenvaltiot eivät ole tunnustaneet valtioksi, jos tätä yhteisöä tai alueellista viranomaista ei mainita yhteisessä luettelossa.

4. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava kymmenen työpäivän kuluessa tämän kohdan voimaantulosta muille jäsenvaltioille ja komissiolle niistä toimenpiteistä, jotka ne ovat toteuttaneet 1, 2, ja 3 kohdan nojalla. Myös niistä toimenpiteistä, jotka on toteutettu myöhemmin 1 kohdan nojalla, on ilmoitettava viiden työpäivän kuluessa.

Komissio julkaisee tiedoksi tämän kohdan mukaisesti ilmoitetut toimenpiteet ja niiden ajan tasalle saattamisen *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä.*

3 artikla

Viiden vuoden kuluttua tämän asetuksen voimaantulosta komissio laatii kertomuksen jäsenvaltioiden viisumipolitiikan yhdenmukaistumisesta niiden kolmansien maiden osalta, joita ei mainita yhteisessä luettelossa, ja tekee tarvittaessa neuvostolle ehdotuksia muista tarpeellisista toimenpiteistä 100 c artiklassa määrätyn yhdenmukaistamistavoitteen saavuttamiseksi.

4 artikla — —

5 artikla — —

6 artikla

Tämä asetus ei estä yhteistä luetteloa laajempaa jäsenvaltioiden käytäntöjen yhdenmukaistamista niiden kolmansien maiden määräämisessä, joiden kansalaisilla on oltava viisumi ylittäessään ulkorajat.

7 artikla

Tämä asetus tulee voimaan kuuden kuukauden kuluttua siitä, kun se julkaistaan *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä,* kuitenkin siten, että asetuksen 2 artiklan 4 kohta ja 4 artiklan 2 kohta tulevat voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona se julkaistaan."

Asetuksen kumoaminen

7 Kanteensa tueksi Euroopan parlamentti vetoaa siihen, että sen oikeutta osallistua yhteisön säädösten antamiseen on rikottu, koska neuvosto ei ole kuullut parlamenttia uudelleen ennen kyseessä olevan asetuksen antamista. Tämä uudelleen kuuleminen on tarpeen perustamissopimuksen 100 c artiklan mukaisessa menette-

lyssä silloin, kun neuvoston antamaa säädöstä on muutettu olennaisesti komission ehdotukseen verrattuna, kuten on asia tässä tapauksessa.

8 Parlamentti toteaa tältä osin ensin, että vaikka komission ehdotuksen 1 artiklan 2 kohdassa ehdotettiin lopullisen luettelon laatimista 30.6.1996 mennessä niistä maista, joiden kansalaisilla on oltava viisumi ylittäessään jäsenvaltioiden ulkorajat, asetuksen 2 artiklassa jäsenvaltioiden sallitaan päättävän, koskeeko viisumipakko niiden kolmansien maiden kansalaisia, joita ei mainita liitteessä. Parlamentti lisää, että käyttöön otettu uusi järjestelmä johtaa asetuksen liitteenä olevan nimenomaisen luettelon lisäksi implisiittisten luetteloiden laatimiseen, koska kukin jäsenvaltio voi laatia oman luettelonsa. Asetus ei siten ole viisumipolitiikan yhdenmukaistamista koskevan perustamissopimuksen 100 c artiklan tavoitteen mukainen.

9 Parlamentti toteaa seuraavaksi, että ehdotuksen liitteenä ollutta maiden luetteloa on asetuksessa supistettu huomattavasti, sillä neuvosto on vähentänyt luettelossa mainittujen maiden lukumäärää 126:sta 98:aan.

10 Parlamentti huomauttaa lopuksi, että komission ehdotuksen 2 artikla, jossa ehdotettiin jäsenvaltioiden myöntämien viisumien vastavuoroista tunnustamista, on poistettu. Parlamentti korostaa muun muassa, että asetuksen toisen ja neljännen perustelukappaleen mukaan viisumipolitiikan yhdenmukaistamiseen liittyvät seikat kuuluvat Euroopan unionista tehdyn sopimuksen VI osastoon.

11 Neuvosto, jota tukee Ranskan hallitus, sitä vastoin toteaa ensinnäkin, että asetuksen 2 artiklan 1 kohdassa ainoastaan täsmennetään komission ehdotuksen sisältöä, jonka mukaan kukin jäsenvaltio voi odottaessaan neuvoston päätöstä maista, joita ei mainita liitteessä, vapaasti päättää, vaatiiko se näiden maiden kansalaisilta viisumia vai ei. Neuvosto lisää, että ainoa ero ehdotuksen ja asetuksen välillä on tältä

osin se, että asetuksessa säädetään pitemmästä siirtymäajasta, jonka kuluessa jäsenvaltioilla on edelleen toimivalta säätää viisumivaatimuksista niiden kolmansien maiden kansalaisten osalta, joita ei mainita yhteisessä luettelossa.

12 Neuvosto huomauttaa toiseksi, että kolmansia maita koskevaa yhteistä luetteloa on muutettu ainoastaan painotussyistä; luetteloon on nimittäin lisätty vain kolme maata ja siitä on poistettu vain tiettyjen jäsenvaltioiden entisiä siirtomaita, joista yhteisöön suuntautuvat muuttovirrat ovat vähäiset.

13 Neuvosto korostaa lopuksi, että komission ehdotukseen ei sisältynyt viisumien vastavuoroista tunnustamista. Ehdotuksen 2 artiklassa ainoastaan täsmennettiin, että viisumien vastavuoroinen tunnustaminen tulee kyseeseen vain, jos viisumi on voimassa koko yhteisössä, eikä siinä määritelty edellytyksiä, joilla viisumin on oltava voimassa koko yhteisössä. Tämä säännös oli neuvoston mukaan oikeudellisen selvyyden vuoksi poistettava, koska sillä oli vain julistuksen luontoista merkitystä.

14 On syytä muistuttaa, että parlamentin sääntöjenmukainen kuuleminen perustamissopimuksessa edellytetyissä tilanteissa on olennainen muotomääräys, jonka laiminlyönti on säädöksen kumoamisperuste. Parlamentin todellinen osallistuminen yhteisön lainsäädäntömenettelyyn perustamissopimuksessa määrättyjen menettelyjen mukaisesti on olennainen osa perustamissopimuksessa tavoiteltua toimielinten välistä tasapainoa. Tämä toimivalta on ilmaus perustavanlaatuisesta demokratian periaatteesta, jonka mukaan kansalaiset osallistuvat vallankäyttöön kansanedustuslaitoksen välityksellä (ks. mm. asia C-21/94, parlamentti v. neuvosto, tuomio 5.7.1995, Kok. 1995, s. I-1827, 17 kohta).

15 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan vaatimus kuulla Euroopan parlamenttia säädösten antamismenettelyssä perustamissopimuksessa edellytetyissä tilanteissa sisältää vaatimuksen Euroopan parlamentin uudelleen kuulemisesta joka kerta, kun

lopullisesti hyväksytty säädös kokonaisuutena tarkasteltuna poikkeaa olennaisilta osin siitä säädösehdotuksesta, josta parlamenttia jo on kuultu, paitsi jo muutokset vastaavat olennaisilta osin parlamentin itsensä ilmaisemia toiveita (ks. mm. asia C-388/92, parlamentti v. neuvosto, tuomio 1.6.1994, Kok. 1994, s. I-2067, 10 kohta ja asia C-280/93, Saksa v. neuvosto, tuomio 5.10.1994, Kok. 1994 s. I-4973, 38 kohta).

16 Siten on syytä tutkia, koskevatko ne muutokset, joihin parlamentti vetoaa, säädöksen olennaisia osia säädöstä kokonaisuutena tarkasteltaessa.

17 Tältä osin on muistutettava, että komission ehdotuksen, josta parlamenttia on kuultu, 1 artiklan 1 kohdassa todettiin, että liitteenä olevassa yhteisessä luettelossa mainittujen kolmansien maiden kansalaisilla oli oltava viisumi ylittäessään jäsenvaltioiden ulkorajat. Tämän artiklan 2 kohdan mukaan jäsenvaltiot voivat päättää 30.6.1996 asti vaatia viisumia niiden kolmansien maiden kansalaisilta, joita ei mainita 1 kohdassa tarkoitetussa luettelossa. Neuvoston piti ennen tätä päivää päättää joko kunkin tällaisen maan lisäämisestä luetteloon tai sen kansalaisten vapauttamisesta viisumipakosta.

18 Asetuksen 2 artiklan 1 kohdassa sitä vastoin säädetään, että jäsenvaltiot päättävät, koskeeko viisumipakko niiden kolmansien maiden kansalaisia, joita ei mainita yhteisessä luettelossa.

19 Komission ehdotusta ja asetusta vertailtaessa käy ilmi, että asetuksen mukaan jäsenvaltioiden oikeutta määritellä ne kolmannet maat, joita ei mainita yhteisessä luettelossa ja joiden kansalaisia koskee viisumipakko, ei enää rajoiteta ajallisesti ehdotuksen 1 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

20 Kuten julkisasiamies totesi ratkaisuehdotuksensa 28 kohdassa, komission ehdotuksessa esitettiin ainoastaan yhden sellaisen yhteisen luettelon laatimista 30.6.1996

jälkeen, jossa ilmoitetaan kattavasti ne kolmannet maat, joiden kansalaisilla on oltava viisumi ylittäessään jäsenvaltioiden ulkorajat, kun taas asetuksen mukaan jäsenvaltiot voivat säilyttää rajoittamattoman ajan oman luettelonsa niistä kolmansista maista, joita ei mainita yhteisessä luettelossa ja joiden kansalaisia koskee viisumipakko. Nämä muutokset vaikuttavat annetun säädösehdotuksen keskeiseen sisältöön, ja niitä on siten pidettävä olennaisina.

21 Neuvosto katsoo kuitenkin, että vaikka lopullisesti hyväksytty säädös kokonaisuutena tarkasteltuna poikkeaisikin olennaisilta osin siitä säädösehdotuksesta, josta parlamenttia on kuultu, sen ei tarvitse kuulla parlamenttia uudelleen silloin, kun se on täysin tietoinen parlamentin toivomuksista olennaisten kohtien osalta, kuten tässä tapauksessa on asianlaita.

22 Tältä osin on syytä muistaa, että yhteisöjen tuomioistuin on katsonut jo edellä mainitussa asiassa C-21/94, parlamentti vastaan neuvosto, 5.7.1995 antamansa tuomion 26 kohdassa, että parlamentin sääntöjenmukainen kuuleminen perustamissopimuksessa edellytetyissä tilanteissa on yksi keino, jonka avulla parlamentti voi tehokkaasti osallistua yhteisön säädösten antamiseen; neuvoston väitteen hyväksymisestä voisi seurata tämän perustamissopimuksessa määrätyn toimielinten välisen tasapainon ylläpitämisen kannalta olennaisen osallistumisen vakava haittaaminen ja sen vaikutuksen aliarvioiminen, joka parlamentin sääntöjenmukaisella kuulemisella voi olla säädöksen antamiselle.

23 Koska edellä tarkastellut muutokset vaikuttavat ehdotuksen koko rakenteeseen, ja niiden perusteella voidaan vaatia, että parlamenttia on kuultava uudelleen, parlamentin esittämiä muita väitteitä ei ole tarpeen tutkia.

24 On siis todettava, että koska parlamenttia ei ole kuultu uudelleen perustamissopimuksen 100 c artiklan mukaisessa lainsäädäntömenettelyssä, olennaisia menettelymääräyksiä on rikottu, minkä vuoksi asetus on kumottava.

Asetuksen vaikutusten pitäminen voimassa

25 Neuvosto pyysi vastineessaan, että mikäli yhteisöjen tuomioistuin kumoaa asetuksen, se pitäisi voimassa asetuksen vaikutukset siihen asti, kunnes neuvosto antaa uuden säädöksen. Parlamentti ei ole esittänyt tältä osin huomautuksia.

26 Tämä pyyntö on syytä hyväksyä. Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 40 kohdassa, yhteisöjen tuomioistuin voi kansallisten viisumisäännösten yhdenmukaistamisen keskeyttämisen välttämisen ja oikeusvarmuuden vuoksi käyttää EY:n perustamissopimuksen 174 artiklan toisessa kohdassa sille nimenomaisesti annettua toimivaltaa pitää väliaikaisesti voimassa kumotun asetuksen vaikutukset siihen asti, kunnes neuvosto antaa uuden säädöksen.

27 Tältä osin on kuitenkin muistettava, että neuvostolla on velvollisuus kohtuullisessa ajassa korjata säännösten ja määräysten vastainen menettelynsä (em. asia C-21/94, parlamentti v. neuvosto, tuomio 5.7.1995, 33 kohta).

Oikeudenkäyntikulut

28 Työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska neuvosto on hävinnyt, se velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut. Saman artiklan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan perusteella väliintulija Ranskan tasavalta vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

1) Kolmansista maista, joiden kansalaisilla on oltava viisumi ylittäessään jäsenvaltioiden ulkorajat, 25 päivänä syyskuuta 1995 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 2317/95 kumotaan.

2) Kumotun asetuksen vaikutukset pidetään voimassa siihen asti, kunnes Euroopan unionin neuvosto on antanut asiassa uuden säädöksen.

3) Neuvosto velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

4) Ranskan tasavalta vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Rodríguez Iglesias Mancini Murray Kapteyn

Gulmann Edward Puissochet Hirsch

Jann Wathelet Schintgen

Julistettiin Luxemburgissa 10 päivänä kesäkuuta 1997.

R. Grass G. C. Rodríguez Iglesias

kirjaaja presidentti